

нації – інтегральний ресурс, що поєднує оптимізм, впевненість, стійкість, довіру й орієнтацію на розвиток. Він стає стратегічним чинником економічної безпеки, оскільки визначає здатність суспільства не лише витримувати удари, але й перетворювати кризи на точки росту. У сучасному світі, де нематеріальні фактори дедалі більше перевищують вагу традиційних ресурсів, розвиток національної економіки неможливий без цілеспрямованого посилення психологічних показників: через систему освіти, державні програми, інформаційну культуру та інституційну модернізацію.

Література

1. Arshad I., Shazia H., Kamran A. Relationship between Psychological Capital and Organizational Performance. *International Journal of Business and Economic Affairs*. Vol. 9. № 2. P. 1-19.
2. Mularska-Kucharek M., Brzeziński K. The Economic Dimension of Social Trust. *European Spatial Research and Policy*. 2017. Vol. 23. № 2. P. 83-95.

Лук'янчук І. О., здобувач

Науковий керівник: **Лук'яненко І. Г.,**

д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ПРОЄКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

Проектне фінансування – це спеціалізований вид інвестування та кредитування проєктів, який використовує фінансову структуру без регресу або з обмеженим регресом. Позикові та власні кошти, залучені для фінансування проєкту, повертаються за рахунок грошового потоку, що генерується самим проєктом. Активи, права та відсотки можуть виступати як забезпечення, але при проєктному фінансуванні вони грають неосновну, допоміжну роль.

Проектне фінансування може використовуватися в багатьох типах проєктів, головним чином, згідно з міжнародною практикою – у видобувному, енергетичному та інфраструктурному секторах. Ці сектори, як правило, характеризувалися відносно невисоким технологічним ризиком, досить передбачуваним ринком та можливістю продажу продукції (або послуг) новостворюваного активу одному покупцю або кільком великим покупцям на основі довгострокових контрактів (наприклад, контрактів «бери або плати») [1]. Водночас слід зазначити, що в умовах турбулентних змін в економіці та фінансових стресів, рівень невизначеності є високим у всіх секторах.

Для визначення того, чи вигоди від проєкту перевищують витрати, застосовується аналіз «вигоди-витрати», в основі якого лежать методи дисконтованого грошового потоку. Організація проєктного фінансування спирається на новостворювану спеціально під проєкт компанію (Special Purpose Vehicle – SPV). Права кредиторів зазвичай обмежуються межами проєкту. Потенційний кредитор при прийнятті рішення виходить з того, що насамперед розглядає очікуваний грошовий потік та доходи цієї економічної одиниці (SPV) як джерело коштів, з яких буде погашено кредит, та додатково – активи цієї економічної одиниці як забезпечення кредиту. Отже, оскільки при проєктному фінансуванні грошовий потік проєкту є ключовим джерелом окупності, обґрунтованість прогнозу графіку проєктних грошових витрат і надходжень (в умовах невизначеності) має вирішальне значення.

Можна очікувати, що в умовах післявоєнної модернізації економіки України проєктне фінансування займе більш вагоме місце за обсягами і частотою застосування (див. рис. 1). Два інші підходи до кредитування – (1) що спирається на аналіз фінансових показників компаній за попередні роки і (2) так зване «ломбардне кредитування» – можуть втратити свої лідерські позиції (принаймні частково). Війна порушила динаміку діяльності суб'єктів господарювання, а отже – позбавила кредиторів відповідних традиційних орієнтирів для оцінки кредитоздатності позичальників. Механізми фінансування, які вимагають надійного забезпечення (застави) у вигляді

матеріальних активів, також виявляються більш обмеженими, оскільки багато активів або знищені війною, або пошкоджені, або не мають передбачуваної ринкової вартості в умовах нестабільності [2].

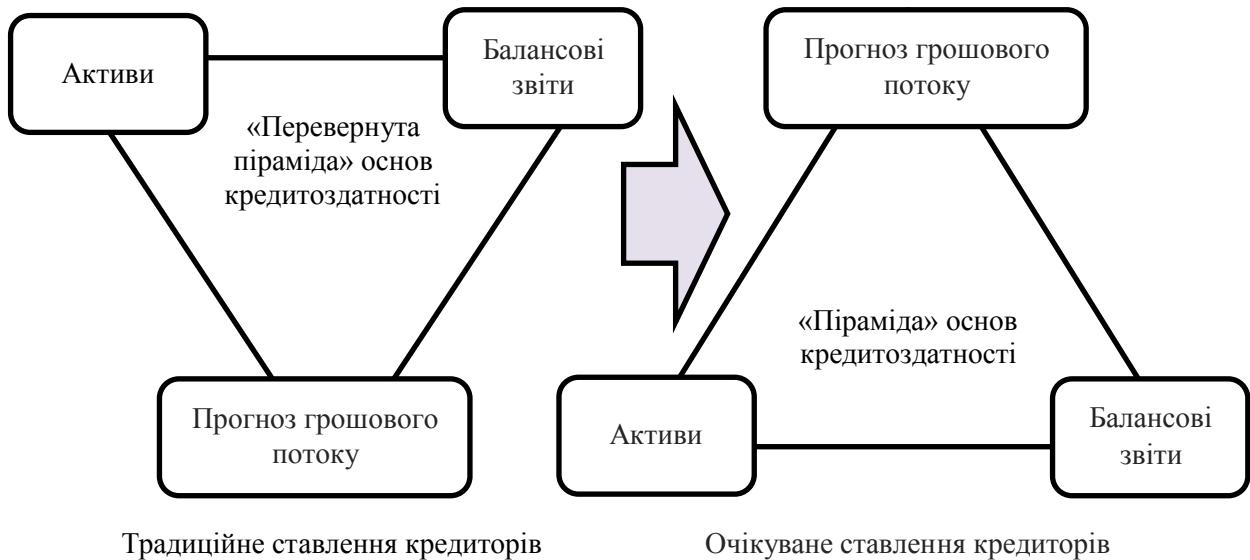

Рис. 1. Очікувана трансформація «трикутника» основ оцінювання кредитоздатності позичальників при переході до післявоєнної модернізації*

* Примітка. Складено автором за даними джерела [3].

Проектне фінансування дає змогу реалізовувати проекти, які в багатьох випадках були б занадто великими або становили б занадто великий ризик для однієї сторони самотійно, шляхом розподілу ризику та потреб у фінансуванні між групою зацікавлених сторін. Отже, цей підхід має потенціал стати основним при фінансуванні крупних інфраструктурних проектів післявоєнної відбудови України.

Для підвищення надійності прогнозу грошового потоку за проектом можуть бути застосовані такі сучасні технології, як будівельно-інформаційне моделювання (Building Information Modelling – BIM) та штучний інтелект (Artificial Intelligence – AI). Ці технології дозволяють інтегровано аналізувати великі масиви різноманітних даних, приймати найбільш доцільні рішення, знижувати ризики. Окрім цього, створений за допомогою BIM цифровий двійник інфраструктурного проекту може підвищити надійність прогнозу вартості відповідної застави за кредитом [4].

Література

1. Export Development Canada. Overview of project financing for cleantech companies. EDC 2023. P. 12. URL : <https://www.edc.ca/content/dam/edc/en/non-premium/cleantech-project-financing-overview.pdf>
2. Бугров О. В., Бугрова О. О., Лук'янчук І. О. Структурування угод у контексті проєктного фінансування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 8. С. 133-139. URL : <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.8.133>
3. Frankfurt School FS-UNEP Collaborating Centre for Climate & Sustainable Energy Finance. Certified Expert in Climate & Renewable Energy Finance. Module 7. P. 31.
4. Lukianchuk I., Bugrov O., Bugrova O. Integrated Project Delivery and Building Information Modeling in Transformation of Engineering and Credit Risk Management. *Technology and Applications (IDAACS) Dortmund Germany*: 12th International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems. 7-9 Sept. 2023. IEEE 2023. URL : <https://doi.org/10.1109/idaacs58523.2023.10348786>.

Мироненко В. А., здобувач,

Шматько І. І., здобувач,

Науковий керівник: **Шевченко С. Ю.**,

д.т.н., професор, завідувач кафедри передачі електричної енергії,

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

ЦИФРОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасний етап розвитку України характеризується надзвичайно високим рівнем невизначеності, обумовленої повномасштабною війною, яка спричинила глибокі структурні деформації в економіці, руйнування виробничих